

## DEL CRANC DE HEIKE ALS CONREUS TRANSGÈNICS: MERAVELLES DE LA SELECCIÓ ARTIFICIAL

Charles Darwin és conegut com l'autor de l'Origen de les espècies i de l'Origen de l'home, dos bestsellers del segle passat. Però, sobretot, Darwin, el geni, és el descobridor del fenomen darrere del qual s'amaga la meravellosa diversitat de la vida al nostre planeta, l'autèntic motor de l'evolució: la selecció natural.

Darwin va escriure les seues obres més notòries a l'edat madura. Però la genialitat del seu pensament, la profunditat dels seus coneixements, es van semblar molt abans, durant la seua joventut. Durant el viatge del Beagle.

Amb aquest vaixell, Darwin fa la volta al món: De Plymouth cap a Sudamèrica, travessa l'estret de Magallanes, remunta fins al Perú, visita les Galàpagos, enfila cap a Austràlia, passa per l'illa de Maurici, el cap de Bona Esperança, Brasil. I tornada cap a casa. En aquest viatge de quasi cinc anys va trobar centenars d'exemples de la biodiversitat enlluernadora del planeta i va quedar colpit amb la capacitat d'adaptació de la vida. Ho va veure amb mamífers, peixos, i rèptils de tots els continents. Llevat de dos: L'Antàrtida, massa inhòspit per a ser visitat a l'època, i Àsia.

I és una llàstima que no visitara Àsia perquè és a les costes de Japó on haguera trobat l'exemple perfecte de selecció com a motor evolutiu: el cranc de Heike. Aquest crustaci del mar de Japó té una closca amb una increïble semblança amb una cara humana. Més concretament, amb la d'un samurai o, almenys, un asiàtic. Carl Sagan, a la seua sèrie de divulgació "Cosmos", va posar aquesta bestiola com a exemple de selecció artificial car serien els homes els responsables del particular aspecte d'aquest animal. De fet, els pescadors japonesos actuals tornen a la mar als crancs amb aspecte de samurai, perquè ningú no vol menjar-se'ls. Els crancs que no tenen aquest aspecte, en canvi, se'ls queden. I és que els crancs Heike són, segons la tradició nipona, la reencarnació dels guerrers Heike que van perdre una dura batalla contra els Genji i van acabar convertits en crancs, arrossegant-se pels fons marins de les costes japoneses per tota l'eternitat.

Si els crancs amb aspecte de samurai es tornen a la mar i els altres van a la cassola, el fenomen de tria, de selecció, dut a terme pels pescadors durant segles, es torna evident: amb el temps, els crancs tindran un aspecte cada vegada més i més semblant al d'un guerrer nipó, perquè els crancs amb aquest aspecte tenen més possibilitats de reproduir-se que els altres, que acaben sovint cuinats amb salsa de soja. Això és la selecció artificial, que actua d'una manera idèntica a la natural, i aquest és el fenomen que ja Darwin va utilitzar per demostrar el poder de la selecció com a motor evolutiu. Darwin va emprar desenes d'exemples de selecció artificial en ramaderia i agricultura, per explicar que una gran varietat morfològica d'organismes (vaques, ànecs, porcs, gats i gossos) s'havien originat a partir d'un ancestre salvatge gràcies a un fenomen de tria. Un fenomen semblant el podem trobar en l'agricultura amb l'exemple ben actual de les plantes transgèniques, però també, sense anar tant lluny, amb els cultius tradicionals de tota la vida. Perquè la dacsà, la de sempre, és en

realitat un producte artificial, obtingut gràcies a una selecció mil·lenària feta pels llauradors dels pobles indígenes de Mesoamèrica. Tria. Artificial, cert, però tria al cap i a la fi. I és el mecanisme el que compta.

La conferència tractarà d'aquest tema, el poder de la selecció artificial per a produir biodiversitat, durarà uns 45 minuts i comptarà amb un suport gràfic atractiu aprofitant les exòtiques localitzacions dels organismes de què es parlarà. S'inclouran per exemple, referències al manga japonès o a la pel·lícula que sobre la rivalitat entre Heike i Genji s'ha estrenat recentment.